

En herlig kaotisk s

- Interessen for folke-
- kunsten har sett
- bedre dager. Kanskje kan Drammens museum bidra til å snu trenden?

KUNST

«Norsk modernisme og bygdenes dekkornaling»
Drammens museum, Drammen
Til 19. mai

DRAMMEN (Dagsavisen): Annehåndsmarkedet for antikviteter er en skygge av seg selv. Etter en topp på slutten av siste årtusen med rekordpriser i millionklassen, falt markedet sammen. Det ble nesten umulig å få omsatt noen ting, og markedet for bondeantikviteter tørket ut. Nå er interessen på vei opp igjen, og tilbudet er blitt større. Men ifølge informerte kilder er det nærmest utopisk å tro at prisrekordene fra 1990-tallet vil komme tilbake.

Grunnen for denne kommersielt orienterte innledningen er en givende og interessant utstilling i Drammens museum. Der i gården var de 2000-tallets store museumstanke alvorlig. Under direktør Asmund Torkildsens ledelse lager de utstillinger som kombinerer kunst- og kulturhistorie. Nå har de laget en utstilling der de ser på de ledende, norske modernistiske kunstnerne og deres interesse for folkekunsten. Med hjelp av kurator Øivind Storm Bjørke, professor i kunsthistorie og anmelder i Klassekampen, sammenligner de det beste fra «bygdenes dekkornaling» med ikonografien i det modernistiske maleriet. Pastanden er at det er en sammenheng mellom bondekunsten og modernistenes formspråk.

Det er blitt en lettere kaotisk (les: overfylt) men interessant utstilling. Det «Norsk modernisme og bygdenes dekkornaling» mangler i oversiktlighet kompenseres med organisatoriske grep. Du vil for eksempel oppdage at utstillingen prydes med ulike fargefelt på veggene. Disse viser seg å stamme fra en farge teori som ble etablert allerede med Gerhard Munthe (1849–1929), kunstneren som sist var å se med sine mange designprosjekter i en stor utstilling i Nasjonalgalleriet i fjor. Han mente å finne et spesielt, norsk fargesyn i vår tradisjon. Kunsthistorikeren Andreas Aubert utviklet teorien videre, og ifølge kuratorene har forestillingen om et særegent norsk fargesyn vist seg seglivelv.

Allerede med tittelen markerer kuratorteamet en interessant vri. Istedenfor å snakke om rosemalning, bondeantikviteter og folkekunst etablerer de begrepet «bygdenes dekkornaling». For de fleste er ikke «dekkornaling» et positivt

Kai Fjell er en av kunstnerne som trekkes frem i Drammens museums utstilling «Norsk modernisme og bygdenes dekkornaling». Hans interesse for folkekunst ga seg mange utslag. Inspirasjonen er tydelig i maleriet «Ung pike».

begrep. Men selv om begrepet distanserer folkekunsten fra kunstbegrepet, gir utstillingen samtidig en anerkjennelse. Det settes navn på de dyktige utøverne fra 17- og 1800-tallet, og kvaliteten i de overdådig dekorerte interiørene i norske kirker og bondestuer hedres med stor respekt.

Når «bygdenes dekkornaling» settes sammen med modernistisk kunst peker kuratorene ikke bare på en inspirasjon som fikk mange av våre fremste modernister til å samle på bondeantikviteter. Det pekes også på en sammenheng mellom modernistens geometrisk enkle formspråk og dekkornalingens ornamentikk. At det finnes en forbindelse er ikke lenger noen nyhet. Det har lenge vært pekt på folkekunstens røtter i basiske, geometriske former med vidtrekkende symbolisk

kraft. Det viste seg at modernistenes insistering på å jobbe med malermediets grunnleggende elementer ikke var så enkelt som «alle» lenge trodde. Vi finner varianter av modernistenes former i den eldste folkekunsten. Selv modernismens fremste ikon, Kasimir Malevitsj' «Sort kvadrat» fra 1915, har sitt utgangspunkt i tradisjonens ikonmaleri.

Det fine med denne utstillingen er det store spennet vi presenteres for. Ved siden av utsøkt dekorarbeid på kister og drillekar i kombinasjon med store fotografier av overdådig dekorerte interiører fra ulike bygninger samlet på lokale museer, finner vi moderne kunst med

stor variasjon. Her trekkes linjene fra begynnelsen av 1900-tallet opp til de siste tiårene, med uventede bidrag fra blant andre Liv Mildrid Gjernes, Kjell Nuppen, Kjell Pahr Iversen, Mari Sjaattelid og Gunnar Torvund. Det pekes på kunstnere som er gått litt i glemmeboken, som Oluf Wold-Torne og Kristen Holbø, og den store plassen en kunstner som Henrik Sørensen fikk til seg (referer utstillingen med Charlotte Wankel på Galleri F15) blir diskutert.

Selv om interessen for norsk folkekunst har vært inne i en bølgedal, er de kvalitetsene deri

representert tidløse. Det samme kan sies om modernismen, som nå blir utforsket med større dybde og bredere interesse. Dette smitter over på publikum, som gjerne vil lære mer. Da er det fint med en utstilling som åpner andre dører og gir publikum nye innganger til en kunst- og kulturhistorie vi har godt av å kunne mest mulig om. For det er i det spennet «Norsk modernisme og bygdenes dekkornaling» viser at nasjonen Norge oppstod.

representert tidløse. Det samme kan sies om modernismen, som nå blir utforsket med større dybde og bredere interesse. Dette smitter over på publikum, som gjerne vil lære mer. Da er det fint med en utstilling som åpner andre dører og gir publikum nye innganger til en kunst- og kulturhistorie vi har godt av å kunne mest mulig om. For det er i det spennet «Norsk modernisme og bygdenes dekkornaling» viser at nasjonen Norge oppstod.

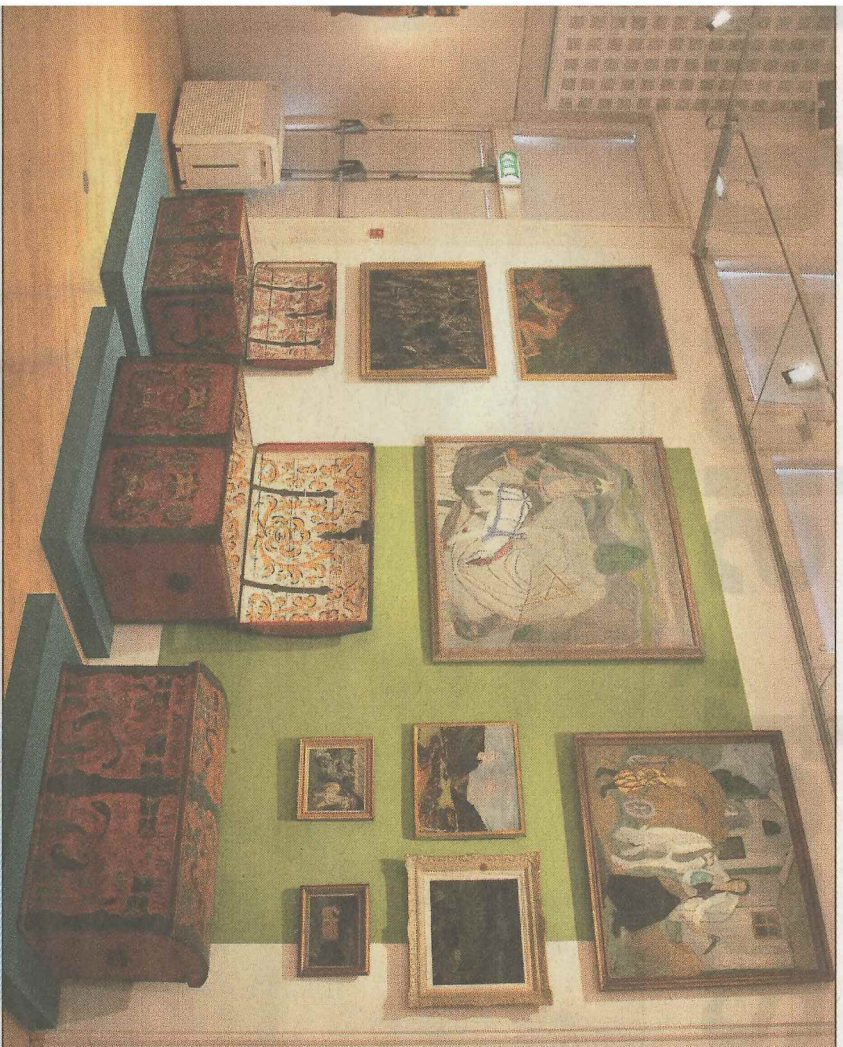
LARS ELTON
Kunstkritiker

KUNST
lars@elton.no

erinnvilde

tsstillingen «Norsk modernisme og bygdens dekomaling» i Drammens museum er en heilig blanding av radisjonskunst og modernisme. FOTO: HEDVIG ANDERSSON/DRAMMENS MUSEUM

terieret i Torpostua er malt av Emrik Bæra (1788–1876). Fotografet vises i utstillingen, men bygningen er på Arhusmuseet like utenfor utstillingsbygningen. FOTO: BJØRN JOHNSEN

Nesten en halv million mennesker benket seg foran TV-skjermen da sesong to av den kritikerroste NRK-serien «Heimebane» hadde premiere søndag kveld på NRK 1.

FOTO: OLE BERG-RUSTEN/NTB SCANPIX

Strålende tall for «Heimebane 2»

Sesong to av NRK-serien «Heimebane» leverte strålende seertall. Totalt 643.000 fikk med seg den første episoden.

Nesten en halv million mennesker benket seg foran TV-skjermen da sesong to av den kritikerroste NRK-serien «Heimebane» hadde premiere søndag kveld på NRK. 496.000 så premieren på lineær TV og ytterligere 147.000 så første episode på NRKs nettv.

– Det er nydelige tall, sier TV-ekspert Marianne Mas-sainu.

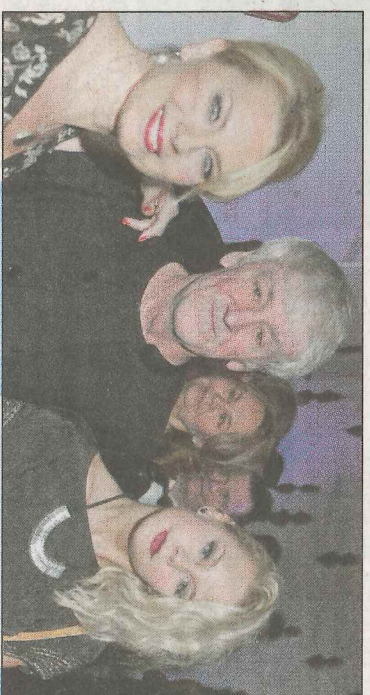
– Dette er høyere tall enn det var i fjor. Vi har vært veldig spente, men har altså fått en høyere seerprosent og høyere seertall i år enn i fjor, noe som vi er veldig fornøyd med, sier dramasjef Ivar Kohn i NRK til Dagbladet.

Fra første sesong av serien ble lagt ut i NRK sin nettv-

spiller i fjor, har samtlige av episodene i sesong én endt opp på rundt en million visninger. Kohn forteller at NRK har sett en tendens til at dramaserier oftere blir spilt av på nett.

– Det er derfor ekstra gledelig at det har vært så gode lineærtall i helgen. Det er gøy at folk velger å se serien når det sendes, sier han til avisen. Helgens store vinner ble imidlertid «Nytt på nytt», som landet på 977.000 seere. Programmet har de siste ukene knivet med «Mesterens mester» om å ligge øverst på helgetronen. Denne helgen ble sportrealiteten på NRK sett av 974.000 seere.

«Lindmo», som avslutter NRKs gullrekke hver fredag, fikk 771.000 seere. Til tross for at seertallene har variert for talkshowdroringen, trekker hun langt flere seere enn TV 2-konkurrenten «Skavlan». Programmet, som er blitt flyttet til lørdag kveld, landet på 235.000 seere som er en markant nedgang. (NTB)

Regissør Colin Nutley slipper til både kone og med-mannsfarfar Helena Bergström og datteren Molly Nutley i serien «Bröllop, begravning och dopp». FOTO: TT/NTB SCANPIX

Ny svensk seriesuksess

Regissør Colin Nutleys nye miniserie «Bröllop, begravning och dopp» ble sett av over 1,5 millioner seere i premierehelgen på svensk fjernsyn.

Ikke bare så drøyt 1,3 millioner seere Nutley-serien på TV4, noe som ga en fenteplass på den svenske TV-toppen – slått av blant annet Melodifestivalens tredje delfinale med 2,9 millioner seere og «Skavlan» med 1,7 millioner. Seertallene fra C More kjørte totalen for dramakompjeden opp i over 1,5

millioner, melder Bonnier Broadcasting.

– Det er en suksessstart som savner sidestykke de siste årene. Ikke siden 2012 har TV4 hatt en premiere på et helt nytt program som har nådd så høye seertall, sier Fredrik Arefalk, kanalsjef på TV4 og C More, til Expressen.

Serien handler om to jenter fra to svært ulike familier som møtes og gifter seg. «Ti minutter uhemmet dåskap under bryllupet fører til en årelang reise som snur opp ned på alles liv», heter det om handlingen. (NTB)

tvitroq 19 «gultantoleb»